

15.

ACC. N:R M. 16632:1-17.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: Skåne Upptecknare: Margareta Lindberg
 Härad: Harjager Berättare: Carl Edelberg, Tröllsjögat. 2. b.
 Socken: V. Fallerup Berättarens yrke: f. d. dist. kantsätare
 Uppteckningsår: 1965-1966 Född år 1881 i V. Fallerup

Isar i LUF 126. s. 1-17.

LUF 126
a - o

Skriv endast på denna sida.

M. 16632.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning
vid Lunds universitet

Ifylles av uppgiftslämnaren

Berättarens namn: Carl Edelberg
" födelseår: 10.9.1881
" födelseort: V. Sallerup
" yrke: f.d. distr. lantmätare

Makes/makas namn: Ida H. D. Edelberg
" födelseår: 31.3.1889
" uppväxtort: Eslöv
" yrke: f.d. Banktjänsteman.

Faders namn: Johan L. Edelberg
" födelseår: 24.10.1851
" uppväxtort: Lund
" yrke i staden: Präst V. Sallerups församl. o Eslöv
" yrke före ev. inflyttning till staden: _____

Moders namn: Teresia C. S. Edelberg
" födelseår: 19.5.1855
" uppväxtort: V. Sallerup.
" yrke i staden: Hemma dotter
" yrke före ev. inflyttning till staden: _____

Farföräldrars yrke: Lantbrukare
Morföräldrars yrke: Kontr. prost
Antal syskon: tre

ACC. N:R

M.

16632:1.
126a

Präst i Västra Sallerups församling under hela sin levnad. Han tyckte om sitt arbete och deltog aktivt i ärenden rörande församlingen. Efter frukosten vid 8-tiden började han sitt arbete och slutade när han ansåg sig färdig med det. Han var mycket energisk och arbetade vardag som söndag. När han inte predikade skötte han konfirmationsundervisningen, var kassör för skolan och kyrkan och satt i kyrkorådet, han skrev alltid predikan själv. Lönen var stor och det var aldrig brist på pengar. De bodde i prästgården och skötte arrendet. Prästfamiljerna sammanträffade några gånger om året i någon prästgård. Prästerna diskuterade sitt arbete, fruarna handarbetade och "skvallrade" och barnen lekte i de stora trädgårdarna. Dessa sammankomster betydde mycket för berättaren. Det var roligt och man lärde känna andra barn. Festen varade ofta en dag och man åt mat och drack kaffe. Fadern fick en insamlad summa pengar när han firade silverbröllop. Det var från församlingen och yrkesbröder. Någon annan form av gåva förekom ej. Han sammanträffade ofta med sina prästväänner och hjälpte dem många gånger både ekonomiskt och med personliga ärenden. Mycket omtyckt och hade enormt mycket väänner överallt i bygden och staden (Eslöv) Arbetade ofta extra för kommunens räkning och var intresserad bankman. Var med i styrelsen för sparbanken i Eslöv. Eftersom det fanns gott om pengar var det anställda som skötte det mesta i hemmet. En kokerska, en husa, barnjungfru och en hushållsfröken. Modern hjälpte till med bak syltning och slakt när det var aktuellt. Hon skulle aldrig ta ett förvärvsarbete, det var inte fint, utan hon var fin fru i prästgården där hon behövdes. Barnen arbetade aldrig, de gick alla i skolor. Berättaren hjälpte aldrig till med något hemma och läste läxor på den tid han var hemma. Systrarna hjälpte till i trädgården på sommaren.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

ACC. N:R

M.

16632:2.

126 B

Bodde i prästgården i Västra Sallerup i ett stort två våningshus där familjen och tjänstefolk bodde. Det byggdes på 1860-talet då berättarens morfar var präst där. Fadern lät bygga en veranda åt modern så hon kunde ha sina krukväxter där. Hyra betalades ej då det var tjänstebostad. Det var åtta rum och kök med jungfrukammare nere och fyra rum på övre våningen. Barnkammare, sängkammare, matsal, förmak, kabinett, faderns rum och expedition och stora salen. Rummen användes året om. Gästrum, hushållsfrökens rum och två små rum på övre vån. Förmaket var det finaste rummet och där vistades ingen mer än vid högtidliga tillfällen. Barnen fick ej leka där. Fadern och modern låg i sängkammaren och med de små barnen. Berättaren låg ensam i barnkammaren till systrarna blev i 3-4 års åldern. Han flyttade senare upp i ett rum på andra vån. Det fanns inget att klaga på beträffande huset. Möblerna var mestadels ärvda, men fadern köpte helt nya till sitt rum: skrivbord, soffa, bokhylla och expeditionens möbler övertog han av svärfadern. I Salen fanns två soffgrupper, byrå, piano, shiffonje' puff, ovalt bord och en scheslong. I förmaket var en vacker ekmöbel. Tavlor var inte modern då, men på väggarna fanns religiösa motiv i gravyer och stora speglar. Divanmatta i salen och trassmattor i de övriga rummen. Man sandade aldrig i huset men berättaren kom ihåg att man gjorde det hos bönderna för att spara på skurningen. De andra prästerna hade liknande möblering och även de större och rika bondgårdarna. Ett par gamla ärvda byråer var mycket fina. Inga möbler betraktades som för fina eller opassande. De vanligaste sängkläderna var tagelmadrassen och sticktäcket. Det fanns kakelugnar i alla rummen. Man eldade med våd, torv och träkol. Köksspisen var en gammal vedspis. Det fanns fotogenlampor i alla rum, som tändes när man behövde ljus. Inga regler.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Den dagliga kosten bestod vanligen av: ägg, sill, havregröt, smör & bröd, mjölk kaffe, Soppor, fisk, kött, potatis grönsaker. Vissa maträtter förekom regelbundet som t.ex. lördagar: kokt spätta och ölsupa (soppa som bestod av öl lite starkare än svagdricka, ägg, mjölk kryddor och stekta brödtärningar) Det var enda dagen som det förekom regelbundet samma rätt. Mjölk fick barnen till alla målen och kaffe utspätt med mjölk till frukost och eftermiddag. Hästkött förekom aldrig men däremot inälvmat. Berättaren kände inte till om det fanns någon motvilja mot sådan föda. Man åt spätta, gädda, torsk, inkokt ål. Makrill åt man ej därför det inte kändes till någon motvilja mot det fanns ej. Grönsaker åt man som var från det egna trädgårdslandet t.ex. sallad, sparris, spenat, bönor, morötter, Tomater började man odla när berättaren var i 10-årsålder, men ingen tyckte om dem. Sydfrukter inköptes endast vid jul t.ex. apelsiner russin mandlar. Varorna köpte man på torget i Eslöv och hos handlare Andersson. Man köpte aldrig färdiglagad mat. Det bakades alltid hemma, både matbröd och vetebröd och kakor i den stora bakugnen i brygghuset. Iblad bakade man och gräddade i köket i huset. Det bryggdes aldrig öl eller dricka. Slakt förekom, man hade grisar som man slaktade på våren, hösten och strax innan jul. Höns fanns, men inga kaniner som inte ansågs vanliga. Hönsen var för eget bruk och man hade dem i en lada där även grisarna befann sig. Kusken utfodrade och skötte dem. Det var en stor trädgård till prästgården på ett par tunnland. Man odlade bär, äpplen, päron, plommon och grönsaker. Maten stektes och kokades omväxlande och inget var vanligare än det andra. Berättaren kommer inte ihåg andra redskap än de stora järngrytorna, kopparkittlar och baktråget. Kaffet maldes i kaffekvarn och kryddor krossades i mortel. Man konserverade mycket och varje höst. Syltade lingon, saftade, lade in sill i stora kaggar, kött röktes och man kokade sylta. Allt förvarades i källaren. Potatis förvarades i säckar för vinterbehovet. Familjen svält aldrig utan mat fanns alltid i överflöd och med bränselt var det aldrig något problem. Fyra mål om dagen förekom, frukost vid 8-tiden, middag kl. 13.30, eftermiddagskaffe vid 4-tiden och kvällsmat kl. 20.00. Familjemedlemmarna åt alltid på en gång, utom på middagen då barnen i regel var i skolan och fick uppvärmd mat när de kom hem. Familjen åt alltid i matsalen och man satt på sina speciella platser, far och mor på var sin kortsida och barnen på långsidorna. Barnen tilläts att prata under måltiden. Linneduk användes alltid på bordet. Vaxduk användes ej.

forts.

forts.

16632:4

ACC. N:R M. 126 C

Porslin brukades och vid högtidliga tillfällen hade man en finare uppsättning av porslin och bestick och man förvarde allt porslin och bestick i ett litet rum intill matsalen som kallades skänken. Vissa saker var ärvda men det mesta inköpt. Familjen hade ofta bjudningar med mat och kallades supé. Gästerna kom redan vid ~~afstiden~~ 16-17 tiden och drack då kaffe. Därefter gick herranna in i faderns rum och samtalande och drack punsch. Vid 9- tiden på kvällen intog man supén som bestog av smårätter, varmrätt, dessert och vin. Modern hade kaffe- bjudningar ibland i salen och serverade för det mesta hembakat bröd till kaffet. Öl förekom varje middag och en snaps till fadern. Vin förekom bara vid fester och på söndagarna och även spitt. Vin köptes i stora fat från Frankrike som då var mycket billigt. Rödvin, renvin, portvin och cherry förekom.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

16632:5.

ACC. N:R M. 126 D

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Modern hade långa mörka ylleklänningar ~~kan~~ eller kjol och blus till vardags. Vid hög - tid hade hon sidenklänningar i olika färger. Hon hade alltid knäppskängor. Fadern hade prästdräkten vid högtidliga tillfällen och ibland bonjour: lång rock med randiga byxor. Till vardags hade han kavaj och byxor eller kostym och ibland rock och byxor i samma tyg. Berättaren hade blus och byxor till vardags och träskostövlar som var mycket varma och sköna på vintern. På söndagar och vid högtidliga tillfällen hade han byxor och jacka i samma tyg. Systrarna hade ylleklänningar som räckte till vaden ungefär och tjocka svarta yllestrumor. Kläderna köptes aldrig i affär utan syddes av skräddaren och sömmerskan. Barnen fick ofta kläder efter föräldrarna som syddes om. En sömmerska kom hem med symaskin och stannade 1-2 veckor och sydde då så mycket som möjligt. Modern hade en liten handsymaskin som hon ibland använde . Klädgåvor förekom aldrig från andra ~~kan~~. Modern hade knäppskängor, fadern mjuka läderstövlar eller snörskor och barnen trätofflor och skängor. Man beställde skor hos skomakaren i Eslöv eller i V.Sallerup , som även sulade skorna när det behövdes. Fadern bar hög hatt till prästdräkten och mjuk hatt annars och modern hade kapatthattar som varierade med modet. Männen och kvinnorna i samma samhällsgrupp var klädda på liknande sätt. Det fanns inga plagg som var utmärkande för dem. och ej heller opassande..Borgare och kontorsfolk klädde sig liknande berättarens samhällsgrupp och lantborna klädde sig något annorlunda. T.ex. i hemvävda kläder. Berättaren ~~kan~~ inte komma ihåg att kyrksamma och icke kyrksamma klädde sig på olika sätt. Det var ingen utmärkande klädedräkt för frireligiösa eller personer med viss politisk riktning. Inget ungdomsmodet eller något speciellt plagg som ungdomar eftersträvade existerade.

ACC. N:R M. 16632:6.
126 E

Berättaren kallade sina föräldrar för , far och mor. ~~Till sina kamrater~~ När han talade om dem med sina kamrater sa han Gubben om fadern, men tordes aldrig säga det till fadern eller så han hörde det. Då hade han fått stryk. Till föräldrarnas bekanta sa berättaren t.ex. tant Ida och farbror Carl och till släktingar mosterX morbror o.s.v. Det bodde aldrig någon släkting i hemmet . Modern och en barntös skötte spädbarnen, men barntösen lekte och promenerade med dem. Barnvagn fanns. Båda föräldrarna uppfostrade barnen. Aga förekom mycket sällan, men det hände att de fick örfilar om de uppförde sig illa. utav fadern, berättaren fick aldrig någon örfil av modern. Barnen skrämdes inte för polisen eller annat. Kvällarna tillbringades i lugn och ro, fadern satt i sitt rum och arbetade och modern satt och sydde och barnen läste läxor eller lekte i barnkammaren. Ibland spelade hela familjen ~~spel~~ loppa eller andra sällskapslekar. Barnen pratade alltid med föräldrarna och det var ett fint förhållande mellan dem och barnen. Föräldrarna gick till sängs vid 10-11 tiden och barnen vid 9-tiden. ~~På söndagarna~~ På lörd. och sönd. arbetade fadern så familjen var inte mycket tillsamman då. Familjen hade en släkting, faster Paulina i Eslöv som de ofta hälsade på . Hon firade iringen julen på prästgården äch även på sommaren var hon där länge., eftersom hon var lärarinna.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

16632:7.

ACC. N:R M. 126 F

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Fadern träffade ej sina kamrater ofta, men kollegerna träffades på kontraktsmöten. Då var de hemma i någon prästgård och även familjerna var med och det förekom mat och dryck. Modern hade inte någon umgänge utanför familjen, men fadern och hon hade gemensamma vänner som bodde i staden. De träffades ganska ofta. Barnkalas förekom vid födelsedagar och på julen då man plundrade granen. Fadern och modern var ofta bortbjudna på tex. begravningar, barndop, bröllop och födelsedagar. Familjen ordnade utflykter ibland på sommaren om de hade några bekanta eller släktingar på besök. Då åkte de runt i Skåne men häst o vagn. "chara-bang" både barn och äldre. Man gick aldrig på bio, teater, konserter, cirkus eller på offentliga dansställen. Att gå till folkets park ansågs inte fint nog. I egenskap av prästson fick han inte gå ut och dansa. Barnen åkte skridskor och kälke på vintern. Berättaren hade tennsoldater, ~~eftersom~~ många leksaker gick i militärens tecken, drakar och pilbåge som han gjort själv och systrarna hade dockor. Barnen fick leka var de ville, de vanligaste då förekommande lekarna var kurragömma, dunk, pjätt, man spelade kula, topp och pjäxa på våren och flickorna hoppade hage. Vissa lekar växte barnen naturligtvis ifrån men andra var ingen åldersgräns på. De klädde inte ut sig, men det hände vid faderns födelsedag att barnen klädde ut sig en gång. Berättaren var aldrig med och tiggde pengar eller sjöng, det var senare 1920-talet. Barnen fick i regel vara ute till mörkrets inbrott på vintern och på sommaren ~~längre~~ till solen gick ner. ~~Barnen~~ De fick deltaga i nöjen som förekom på den tiden och när de blev äldre fick de ordna bal i hemmet. Någon direkt gängbildning förekom inte, men berättaren var tillsamman med 4-5 pojkar i klassen. Slagsmål var inte så vanligt. Ungdomarna ordnade aldrig danser själva då det var förbjudet.

16632:8.
ACC. N:R M. 126 G

Berättaren var endast på två av sina systrars dop och kommer inte ihåg några detaljer. Han minns att den yngsta systemen döptes i kyrkan, vilken de övriga barnen inte hade blivit. Det var ovanligt att s.k. finare barn döptes i kyrkan. De döptes vanligtvis hemma. Det var middag hemma efter dopet för släkt och vänner. Berättaren konfirmerades en sommar och läste för sin far. Han konfirm. i Eslövs kyrka och det var inte speciellt märkvärdigt. Ingen middag el. fest. Konfirm. betydde ingen ändring ifråga om klädedräkt el. dylikt. Skolavslutn. firades ej, men när berättaren tog studentexamen i Lund bjöd fadern på stads-parksrestaurangen, där släkt och vänner samlades. Beträffande presenter fick han endast blommor. Förlovningar minns berättaren ingen annan än sin egen och den firades i stillhet. De annonserade i pressen och ^{de} gick ut och provgick runt torget i Eslöv, för att alla människor skulle se att nu var de förlovade. I lysningssönd. mottogs gäster i ~~hemmet~~ och man bjöd på middag. Berättaren var aldrig med på svensexan, det var ~~mer~~ vanligare i de lägre samhällsklasserna. Fadern höll bröllop för sin syster i sitt hem. Det var mycket folk, och man åt middag, men gåvor utdelades inte då. Vad beträffande ringar var det två släta guldringar, bredden varierade med modet. Silverbröllop firade föräldrarna och de fick mycket presenter av församlingen och vänner. Det hölls en stor middag. Berättaren var med på en begravning vilket han minns väl. Den döde låg i kammaren och rummet kläddes med vita lakan. Släkt o vänner tog farväl av den döde. ^{den} På kyrkan i närheten bars kistan till kyrkogården. och risades ^{vågen} med granris. Kransarna var av glaspälor i svar o vitt. Det var stor middag efteråt i den dödes hem. Man bjöd på massor med mat och dryck. Stämningen steg efter några timmar och det glömdes i regel bort att det varit begravning.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

16632:9.
ACC. N:R M. 126 G

Karlarna spelade kort och drack brännvin. Födelsedagar firades alltid. ~~Inom~~
Familjen uppvaktade varann och när det var jämna år hölls det kalas. för släkt
vänner. ~~Måndag~~ dagar firades ej.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

16632:10.
ACC. N:R M. 126 H

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Nyåret firades i hemmet och man vakade inte in det nya året. Kvällen förflöt ungefär som julafton. Trettenhelgen firades inte ~~mycket~~ speciellt, men det hände man hade någon släkting på middag. Berättaren minns i samband med den helgen att vissa män klädde ut sig till stjärngossar och gick och sjöng hos folk. De blev bjudna på en sup i vart hem och blev ganska fulla mot slutet. ~~Berättaren tycker~~ ~~någon~~ ~~familjen~~ Det var inte särskilt fint att göra detta och ansågs vara kränkande. Berättaren har inte varit med att "Slå katten ur tunnan" men vet att det förekom ibland i samband med fastan. Det var ju nästan djurplågeri och berättaren tror att det var vanligare längre bak i tiden. "Ta ringarna" kände han inte till alls. Fastlagsbullar åt man varje måndag under fastan och skolorna var stängda. Modern bakade bullarna och man hade mandelmassa i dem, men ej grädde till, utan varm mjölk. Ingen speciell mat. Fastlagsris förekom ej, ~~men~~ Berättaren eller någon annan i familjen klädde inte ut sig eller "fäste häxor eller blåkullakäringar" på varandra. Men han minns att det förekom i andra hem under påsken. På långfredagen hade alla svarta kläder ~~men~~ man var ensamma hemma och barnen fick hålla sig lugna och tysta. Det var mycket vanligt med ägglekar hela påsken. ~~Man~~ ^{Bl. a.} ~~fullade~~ ^{man} ägg som var målade i olika färger. Det var alla med på. även de vuxna. Vad berättaren minns firades Valborgsmässoafton i stillhet. Inga eldar, majdemonstration eller sånger. Demonstrationerna företogs senare omkr. sekelskiftet. Till pingsten tog man iringel in färskt boklöv som man prydde hemmet med. Ibland företogs en kortare utflykt, men fadern var för det mesta upptagen med predikningar o. dylikt. Man hade majstång på skolgården och det ordnade ungdomarna med. Det hände att de dansade runt den, ~~men~~ i staden fanns det ingen majstång utan endast på landet. Man hade stora bål vid sjöarna och havsstränderna. ~~Berättaren tycker~~ ~~att~~ ~~det~~ ~~var~~ ~~intressant~~ ~~att~~ ~~se~~ ~~dem~~ ~~vid~~ ~~flera~~ På Märten-gås åt man förstäss gås, gåslever och svartsoffa. På prästgården fanns det gäss som man slaktade ~~på Märten~~. Barnen var även då lediga från skolan. ~~Advent~~ Man tände ett ljus 1:a sönd. i december ~~och adventsstaken~~ men adventsstjärna förekom ~~inte~~. Det var inte vanligt då. Man firade inte Lucia i hemmet. Julen är den högtid som berättaren minns mycket väl och den som var den mest uppskattade av barnen. I början av dec. satte man igång med julförberedelser såsom städning, bak slakt, brygd. Julklappar inhandlade man i Eslöv några dagar innan jul och julgran köpte man på torget i Eslöv. Berättarens systrar var tomtar på julaftonen, men fadern delade ut julklapparna och läste rimmen. Man doppade i grytan på "danskt" vis. Den vanligaste maten under julen var, skinka, sylta, olika sorters korgar, sillsallad, lutfisk, gröt, rebenspjäll, russinbröd, och hembryggt öl.

16632: //

ACC. N:R M. 126 i

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Läkare anlätades alltid vid sjukdomsfall, man hade en husläkare från Eslöv. Han kom om det var någon som kände sig dålig. Man besökte aldrig någon "klok". Huskurer eller hemmedikamenter användes aldrig. Den sjuke vårdades i hemmet av modern eller jungfrun. Febertermometer förekom. Sjukhus anlätade fadern en gång för en halsåkomma, annars ansåg man sjukhus vara snkörporten till döden. Förlossningarna skedde alltid i hemmet och husläkaren och en barnmorska anlätades. Barnen skickades till någon släkting och stannade där 1-2 veckor under det att modern låg till sängs. Modern ammade barnet i c;a $\frac{1}{2}$ år .

Det var dåligt med badmöjligheter i hemmet. ^{Barnen} ~~Man~~ badade i ett stort kar som flyttades in i barnkammaren varje lördag. Familjen besökte disponenten för bryggeriet i Eslöv ibland och badade i hans iordningställda badrum som han tillät goda vänner att tillträda. Något varmbadhus besökte man aldrig. Det fanns inte ohyra i huset men däremot råttor och möss. Man satte ut råttfällor i t.e.x. skafferiet där det fanns möss och stora fällor i vagnsboden där det fanns stora råttor. Våningen städades regelbundet och man hade storstädning 2 gånger om året då hela huset skrubbades. Man tvättade i brygghuset och när det var stortvätt kom det tvättgummor från stan, det skedde i regel 3-4 gånger om året, Annars tvättade man småtvätt regelbundet. Tvättmedel var såpa soda och lut.

16632:12.

ACC. N:R M. 126 J

Det förekom understöd till fattiga familjer från privata givare. De fick mat, kläder och även pengar när det behövdes. Kommunens bidrag till de fattiga var knappt ~~att~~ räkna med. Man var mycket snåla och försiktiga när det gällde kommunes pengar. Eftersom berättarens far var präst hjälpte han ofta de som att det svårt med mat och pengar. Han såg till att det var en bra föreståndare på fattiggården, som var en viktig faktor för att det skulle fungera någotsånär. Till jul fick de fattiga mat och kläder av hjälpsamma och snälla människor. Berättarens minns bara att det hjälpen var helt privat, ingen offentlig hjälpverksamhet. Man betraktade hjälpen som naturlig och ingen reflekterade på att det skulle vara på annat sätt. De rika skulle ge till de fattiga. De flesta barntog hand om sina föräldrar om de kunde göra det. Fattighemmet var ingen lockande inrättning och man försökte hellre hanka sig fram än att hamna där. Berättaren minns att många gamla gummor gick runt i hus och gårdar och hjälpte till med tvätt, trädgårdsarbete, skördearbete m.m. De kunde dra sig fram på det, även om de inte tjänade mycket pengar på det. Om någon var långvarigt sjuk var det nog grannarna och släktingarna som hjälpte, från samhällets sida räknade man inte med någon hjälp.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

ACC. N:R **M. 16632:13.**
M. 126 K

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Det förekom att familjer slog sig samman om inköp i vissa fall men det förekom inte i berättarens familj, Ingen gemensam prenumeration på tidningar och tidskrifter. Det fanns inga kooperativa inköps och affärsrörelser. under uppväxttiden.

Något utbyte av arbetshjälp förekom inte. heller. Det fanns en form av sjuk- och begravn.kassa som kallades " hundramannakassan", men berättarens föräldrar var inte med i den. Man hade relativt god inställning till den, eftersom den förde en del bra saker med sig.

När fackföreningsrörelsen började göra sig gällande hade man en tydligt avogd inställning och betraktade den som en uppfinning av den onde. ~~xDen~~ och en revolutionerande rörelse. Varför man betraktade den med så oblidla ögon berodde väl på att man inte fattade vad den gick ut på. Inställningen ändrades efter hand när begreppen klarnade.

16632:14.

ACC. N:R M. 126L

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Man köpte Eslövs Tidning och Vårt Land. Berättarens fader ansåg högerpartiet vara det bästa partiet och de vänsterinriktade partierna ansåg han vara för extrema. Familjen deltog aldrig i första majdemonstrationer. Eftersom det inte fanns några direkta partier under berättarens uppväxtår finns det heller inte någon att berätta därom. Berättaren kommer ihåg att fadern inte gillade Mäster Palms ideer, när han började framträda på 80-talet. Man talade inte mycket om politik i hemmet. Inställningen till kungadömet var mycket gott och man ansåg man skulle vörda och ära kungen. Några kungabilder hade man ej i hemmet, men berättaren kommer ihåg att det förekom i många hem, speciellt porträtt på Oskar 11 och gemål.

16632:15.

ACC. N:R M. 126 M

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Eftersom berättarens fader var präst är vissa frågor överflödiga. Familjen tillhörde givetvis Svenska Stadskyrkan. Man gick ofta till kyrkan, men fadern ansåg att barnen inte behövde gå på varje predikning. Modern gick ofta ensam. Några motsättningar inom familjen eller grannarna ifråga om religion förekom inte. Fadern var mest emot Frälsningsarmen först i början, då han ansåg de var för bråkiga och förde sådant oväsen. Han ändrade inställning senare, då de utträttade mycket gott. De andra frikyrkorna hade man inget speciellt emot. Husandakt förekom varje kväll i hemmet och fadern läste högt ur bibeln eller andra böcker. Uppfostran var religiöst färgad givetvis, eftersom fadern var präst och modern prästdotter. Barnen läste bordsbön redan som mycket små och det yngsta barnet läste alltid den. Aftonbön lästes också, och det var modern som lärde barnen den. Man talade om Gud och himmel, men aldrig isamband med vad barnen borde göra och icke fick göra. Några lekar eller nöjen var inte förbjudna därför att de ansågs syndiga. Dans förekom i hemmet när barnen var i tonåren. Föräldrarna fäste mycket stor vikt vid konfirmationen och fadern konfirmerade ~~så~~ barnen på sommaren tillsammans med andra barn. Borglig konfirmation eller vigsel förekom aldrig under berättarens uppväxttid. Inställningen skilde sig inte från familjen umgängeskrets i dessa frågor nämnvärt.

16632:16.

ACC. N:R M. 126 N

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Man läste relativt mycket i hemmet, berättaren läste mycket och speciellt historiska romaner och fadern läste teologisk litteratur, dansk och tysk. Man hade dagstidningar och prenumererade på tidskriften Ny Illustrerad tidning som kom med posten. Man lånade böcker på sockenbiblioteket och köpte även böcker. Fadern tyckte att berättaren läste för mycket romaner istället för läxböckerna. Det ansågs givet att barnen skulle fortsätta att studera vid läroverk och sedan universitet, även döttrarna. Föräldrarna betalade hela tiden studierna. Man betraktade de ur arbetarklassen, som avlagt studentexamen och akademisk examen, som vilken annan som helst. Fadern var alltid noga med att framhålla att ~~all~~ ingen människa var sämre än någon annan, om denna skötte sig. Lärare och prästyrket ansågs passande för dem som tillhörde arbetarklassen. Föräldrarna påverkade inte barnens yrkesval. Fadern ville gärna att berättaren skulle bli apotekare, men tvingade aldrig honom att bli det. ~~Genom~~
~~en~~~~XXXXXX~~~~ill~~~~g~~~~at~~~~x~~~~b~~~~ör~~~~j~~~~a~~~~d~~~~e~~~~x~~~~ber~~~~ä~~~~t~~~~a~~~~r~~~~e~~~~n~~~~x~~~~at~~~~x~~~~s~~~~t~~~~u~~~~d~~~~e~~~~r~~~~a~~~~x~~~~v~~~~i~~~~d~~~~x~~~~l~~~~a~~~~n~~~~t~~~~m~~~~a~~~~n~~~~n~~~~a~~~~s~~~~k~~~~o~~~~l~~~~a~~. Han hade alltid tyckt om att vistas ute i naturen och under läroverkstiden i Lund vid Katedralskolan funderade han på agronomyrket. Efter studenten började han vid lantmannaskola. Någon i familjen deltog aldrig i studiecirkel eller förening.

16632:17.

ACC. N:R M. 126 0

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Familjen bodde utanför Eslövs köping i västra Sallerups municipalsamhälle, men räknade sig som stadsbor. Bebyggelsen i Eslöv bestod mest av små hus, envån. - och tvåvånings. Samhället var nytt eftersom man började slå sig ner där i samband med järnvägens upprättande. Det bodde handlare, hantverkare och järnvägspersonal ~~ixst~~ och man hade många vänner bland dessa människor. ^{Om det var} Någon spänning mella människor- na i de olika stadsdelarna känner berättaren inte till.

Man betraktade alla människor lika, ingen var bättre än den andra för de hade mer pengar eller finare yrke.

Några parkområden fanns inte i Eslöv, och inte heller några spatserståk.

Om man promenerade gjorde man det på landsvägen utåt landet. t.ex. till Trollenäs
Berättaren känner inte till platser där äldre och ungdom samlades för att prata.